27677

Poštarina plaćena.

Mali oglasnik
stoji do 20 riječi 6 Din., svakih daljnjih 5 riječi 2 Din. više. - Za ponude ili adresu u upravi posebno još 1 Dinar. Upitima valja priložiti marku od 1 Dinara za odgovor.

Uzorni Vrtlar

Ilustrovani list za unapređenje vrtlarstva
::: te uzgoj manjih domaćih životinja :::
Izlazi jedanput mjesečno. Godišnje stoji za SHS. Din. 40·—. - Za inozemstvo Din. 50·—. - Adresa: ::: ZAGREB I, Poštanski pretinac broj 201 :::

Cijena 4 dinara.

Veliki oglasi:
cijela stranica Din 600·—
1/2 stranice „ 300·—
1/4 „ „ 150·—
1/8 „ „ 75·—
1/16 „ „ 38·—
1/32 str. (t. j. šir. 4 1/2, vis. 3 cm) „ 18·—
Na I. str. omota 25% više.

Godina III. **Zagreb, svibanj (maj) 1925.** **Broj 5.**

550

LJESTVE
za poslovnicu
LJESTVE
za kuću
LJESTVE
za vrt
LJESTVE
za transmisije
EDUARD HÖNIGSBERG
tehnička poslovnica
ZAGREB
Gundulićeva ulica 7

Zahtjevajte badava i franko
još danas jednom dopisnicom, da Vam se pošalje
novi ilustrovani
CJENIK
za godinu 1925.
kako biste se mogli opskrbiti sa prvorazrednim sjemenjem povrća i cvijeća, živim biljem, voćkama i raznovrsnim vrtlarskim potrepštinama!
„ZRNO“ D. D.
Odio UV. ZAGREB 6. Pošt. pretinac 50

»Pčela«

List za pouku pčelarima i podizanje naprednog pčelarstva, izlazi svaki mjesec. — Izdaje Centr. Pčelarsko društvo u Zagrebu, Palmotićeva ulica 11-b. Uređuju Ivo Sobol i Bartol Tomečak. Ogledni broj šalje se svakom na zahtjev besplatno. Godišnja pretplata Dinara 35·—. Nijedan pčelar i ljubitelj pčela ne bi smo biti bez ovog stručnog lista.

Sadržaj:

1. Karanfil (sa 2 sl.) — 2. Cvijeće na balkonima. — 3. Pikiranje povrća. — 4. Moje klilo. — 5. Bolesti vrtnog bilja (sa 3 sl.). 6. Kako i zašto zarezujemo koru mladih voćaka? — 7. Nesslerova tinktura proti krvavom ušencu. — 8. O stimuliranju. (Kemička sredstva, kojima se stimuliranje izvađa. — 9. Istočnofrizijska ovca (sa sl.). — 10. Kokoš, koja je snesla 1000 jaja. 11. O hranidbi manje krmadi, određene za tov. — 12. Belgijski orijaški kunić (sa sl.). — 13. Počnimo pčelariti! — 14. Radni kalendar. — 15. Pitanja i odgovori. — 16. Stališke vijesti. 17. Književne vijesti. — 18. Novi cjenici. — 19. Razno. — 20. Gospodarske knjige. — 21. Oglasni dio.

Veleprodaja gospodarskog povrtnog i cvjetnog sjemenja
Sjemenja Zagreb
Zahtjevajte cjenike i ponude za preprodaju

Najstarija cvjećarska radnja
Z. PRINZ
Duga ulica 8 ZAGREB Telefon 9-34
Utemeljeno godine 1892.

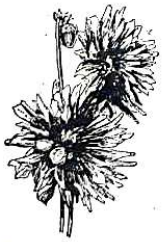

1967
275

Prvorazredni *Prvorazredni*
cvjetni salon
za izradbu najmodernijih bouqueta, arangamenta, dekoracija stolova, bouqueta za vjenčanje, nadgrobnih vijenaca, te svih u cvjećarsku struku zasjecajućih izradba.
Umjerene cijene! *Umjerene cijene!*

IVO LUCHA
Josipovac 15 ZAGREB Josipovac 15

preporuča uz povoljne cijene svoj bogati izbor sa preko 200 vrsta
KAKTUSA
tustika (succulenta) u svim veličinama i cijenama, kao i prekrasne vrste raznih
PALMA
za vrtove i sobe. Nadalje razno bilje sa riviere, kao: Naranče, Limune, Mandarine, sve u cvatu ili sa plodom. - Otprema samo uz gotovo ili pouzećem. - Vrtlarima znatan popust! Cijene umjerene!

Pčelari! „Rietsche prese" za livenje veštačkog saća. Vrcaljke za med sa frikcionim i sa zubčanim pogonom. **Svi pčelarski pribori,** koji su za racionalno pčelarstvo potrebni, vazda na skladištu! Vosak kupujem, svaku količinu. Zahtjevajte cenovnik! **Ludvig Ritzmann,** Spezialfirma za pčelarstvo, **Novisad,** Zeljeznička ul. 78. 545

Karpatske jetrenke

(Hepatica angulosa), kultivirane ili svježe nabrane, kupujem. Ponude za 100 ili 1000 komada na: **J. LAULE** Alpenflanzenkulturen, **TEGERNSEE,** Bayern. Na zahtjev šalje se katalog alpskog i pećinastog bilja. 542

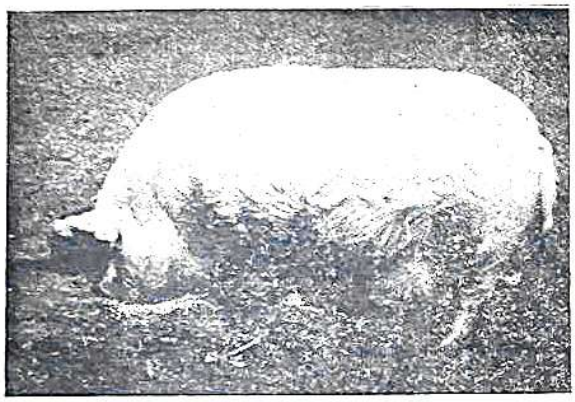

Knjigu: „РАЦИОНАЛНО ГАЈЕЊЕ СВИЊА" (od ing. agr. Drag. J. Grujića) mogu naši pretplatnici dobiti i kod nas uz knjižarsku cijenu od Din. 20·— (običnom poštom Din. 22·—, a pošt. pouzećem ili preporuč. Din. 24·—).

Najbolje

dušično umjetno gnojivo jest

ČILSKA SALITRA

Njezina je upotreba jednostavna a djeluje brzo i sigurno

Čilska je salitra prispjela!

Sve upute o uporabi čilske salitre, kao i oni koji žele provesti pokus, neka se obrate odmah

Delegaciji proizvađača čilske salitre

Beograd

Poenkareova ulica 35

531

Jaja za nasad

od zajamčenih čistokrvn. sjev. amerikanskih Plymouth Roks kokoši, težina pijetla 6—7 kg., kokoši 3—4 kg., izvrsne zimske i ljetne nosilice, fina pečenka, lak odgoj, (importirana dva pjetla i četiri kokoši za obnovu krvi stajali su Din. 3.200·—) prodaje

Gj. Janković, Glina

devetnajstu godinu postojeća uzorna peradarnica, odlikovana na izložbama: Osijek, Glina, Karlovac, Prag. — Gojenje u dva roda, jedan za pjetlove, drugi za kokoši. Kratka uputa kao i sve obavjesti, koje spadaju na peradarstvo, badava i franko.

Vrtlar

oženjen, 27 godina star, bez djece, vješt svim granama vrtlarstva, traži trajno mjesto s nastupom odmah. — Cij. ponude molim na upravu pod br. 743

Šparga aržantelska

dvogodišnji rasad I-ma 100 komada 120·— Din, jednogodišnji jaki rasad 100 komada 60·— Din., jednogodišnji **Juglans nigra** 100 komada 150·— Din. **Emanuel Synek,** Kneževo (Baranja). 720

Sjemenje, sadnice i sve vrtlar. potrepštine

naručuje se povoljno od vrtlarstva i sjemenarstva

Oskar Knopff & Co., Erfurt 114

Bogato ilustrovani cjenik na zahtjev besplatno!

Novo izašlo:

„Erfurt. illustr. Kulturanweisung" 7. izdanje, uvezano, 512 str. sa 250 slika Mk. 3·60 (70·— Din.) franco.

Nadgrobne vijence

kao i ukusne kite cvijeća preporuča uz umjerene cijene trgovina svježeg cvijeća

H. WILHELM

- ZAGREB -

Strossmayerova 4.

(jedini jugoslavenski član društva za posredovanje cvjetnih darova za cijelu Njemačku)

406

Vrtlarski

pomoćnik traži mjesto za odmah. — Adresa u upravi pod brojem 739

268

ANTUN KOLAČEK

Zrinjevac br. 16
Gajeva ul. 21a

Prima sve vrsti narudžba za bouquete, vijence dekoracije i t. d., uređivanje vrtova, nasada i perivoja, brzo, točno i uz najumjerenije cijene!

Salon najbiranijeg

svježeg cvijeća

Import — Export!

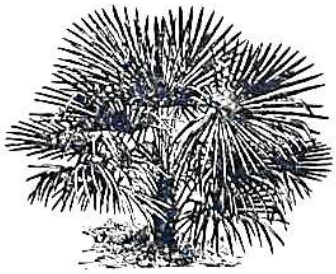

Kaktusi! Palme!

Nadgrobni vijenci! Dekoracije dvorana!

GIRLANDI, ARANŽIRANJE NASADA, KITE I T. D.

Fanika Birk

Nikolićeva 7 - Zagreb - (Music-Hall)

Uzorni Vrtlar

Ilustrov. list za unapređenje vrtlarstva
-- te uzgoj manjih domaćih životinja --

Izlazi jedanput mjesečno.

Pretplata za godinu 1925.:

Za S. H. S. Din. 40·— (polug. Din. 20·—), za inoz. Din. 50·—. * Strukovni upiti i suradnja šalje se na: S. Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana 24. * Novac i sve što se tiče oglasa, pretplate i prodaje šalje se na: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pret. 201.

God. III. | Broj 5.

Zagreb, svibanj (maj) 1925.

Karanfil.

(Piše agr. Ivan Kaludjerović, Ulcinj — Crna Gora.)

(Sa 2 slike.)

Nema toga, ko nebi poznavao ovaj lijepi cvijet, o kome su nekad pisate čitave knjige. Karanfila-garofana ima u glavnome tri grupe, koje su obuhvatile po boji i sklopu cvjetova bezbroj hibrida, koje je čisto nemoguće ovde prikazati: U I. grupu dolazi običan karanfil s njegovim hibridima, u II. patuljasti (niski), a u III. mjesečar, u kojoj se grupi odlikuje kao novitet „Džin-karanfil". Od tih vrsta u pomenutim grupama vrijedi kao dobar za gojenje na velikim prostorima za trgovinu: Remontant karanfil, bilo na otvorenom polju, bilo u staklarama. U modernim staklarama gaje se sa uspjehom podvrste: Gardenia (cvijet bijeli), Princesse Youriesky (ružičasti), Grande Duchesse Olga (bijel, ružičast i crven), Monarque (ružičasto svijetao), Almoldo (crven), Papa Curty (crveno-žut) i t. d.

Na otvorenom polju gaje se: Daniele (bijel sa ružičastim prugama), Salvatore (ružičast) Jollanda Talmone (bijel sa crvenim prugama), Avenir (tamno ružičast), Regina Elena (žućkast) i t. d.

Druga je vrsta iz pomenute grupe „Karanfil amerikan", koji se uspješno gaji pod staklom. On bujno raste, vrlo je izgledan i zahtijeva daleko jaču zemlju, nego Remontant. Zato se uspješno i gaji u staklarama i saksijama, gdje mu se može i dati ono, što zahtijeva. Naravno, u staklarama gaji se cvijeće onamo, gdje se ne može na otvorenom, kao i u velikim gradovima, cvjećarskim zavodima i dvorovima; a drugdje u lejama ili saksijama. Karanfil najbolje uspijeva na obroncima prema jugu i jugozapadu okrenutim, — ondje gdje se ne treba bojati mrazeva. Zemlju voli dobro nađubrenu.

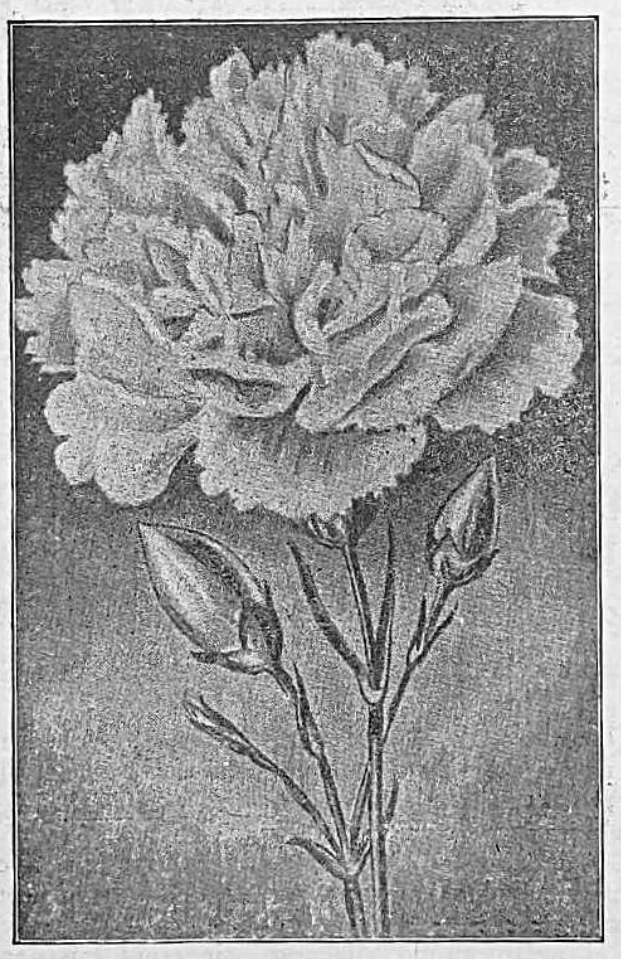

DŽIN-KARANFIL. (Orijaški karanfil.)

Najvećma voli ilovaču sa dosta vapna, crvene ili žute boje; a može da podnese i na pjeskovitom tlu, ako je dobro nađubreno i ako se može natapati. Pa i krčevine su dobre, jer je novina rastresita, a kad se još i natapati može, karanfil je vrlo bujan. Zemlja se priprema kao i za drugo slično cvijeće, pa o tome ovdje ne treba razlagati.

Karanfil se razmnožava (plodi) sa sjemenom (najviše to rade specijalisti, gojitelji karanfila), ali najčešće sadnicama — pelcerima — ključicama; jer je on biljka sa podankom, koja se dobro ukorenjava i dobro bokori. Ključica treba da je zdrava, a otkida se obično od razvijenog bokora, uzimajući one grančice, koje su jedre i cvjetonosne. Sađenica ne treba da je duža od 15 cm, a najbolje je uzeti sredinu; jer sađenica od podanka teže se prima. Listiće valja podkratiti, a one što će doći u zemlju — potpuno odsjeći. Naravno, najbolje bi bilo, kad bi sađenice poređali u lejama na redove 7 - 10 cm red od reda, a u redu do 5 cm biljka od biljke. To je na većim prostorima. Na manjem prostoru, u saksijama ili staklarama, rad je isti, samo se tamo zemlja naročito priprema kao i za drugo fino cvijeće. Kad se mlade biljčice ukorijene i počinju da rastu, valja ih čuvati od korova, zemlju češće prekopavati, ako je moguće pomalo i natapati. Karanfil, ako se uzgoji, kako valja, treba da ima: dobru i krutu stabljiku, sa pravilnim cvijetom kao čelenku; da je cvijet krupan i pravilan i da mu je boja čista bez mrlja; a kod raznobojnih, da su šare pravilno raspoređene, — ukratko, da mu nema nedostatka, mana.

Ako presađujemo stare bokore sa žilama iz saksija, valja im žile malo podrezati, a zemlju ili promijeniti ili izmiješati sa novom i dobro gnojiti. Da dobijemo dobre krupne cvijetove, najbolje će biti, ako ovakove saksije, kad se pupoljci počnu pojavljivati, —

dobro zalijemo vodom u kojoj je razmućeno svježe goveđe đubre, a zalijeva se, kad je dan oblačan. Ovakovu vodu treba spremiti nekoliko dana (10) prije, pa tek onda polijevati. Karanfil je biljka, koja se „ćeifa" radi gaji, te naravno svaki i udešava zemlju i sve drugo onako, kako će i dobiti najljepše cvijetove.

Cvijeće na balkonima.

Tkogod je tako sretan te u svom stanu ima balkon, dobro znade, koliko mu on vrijedi osobito ljeti. Koliko li ugodnih časova tijekom ljetnog dana, predvečerja i večeri proboravi se upravo na balkonu! Užitak boravka na balkonima gdješto nam i kvare kojekakovi nedostaci; no sve ih sa malo dobre volje možemo odstraniti. Tako balkon prema južnoj strani, izvrgnut žestokoj sunčanoj pripeci, treba natkriti platnenim pokrovom. Balkon, koji je izvrgnut žešćoj zračnoj struji i vjetru, lako ćemo si učiniti ugodnijim boravištem, ako udar vjetra ili promaje oslabimo postrance smještenom stijenom od dasaka, stakla ili platna.

Danju nam ugodnost boravka na balkonu u prometnoj ulici kvari to, što smo odviše izvrgnuti pogledima prolaznika. Tome je lako pomoći ukrasimo li balkon prikladnim cvijećem i biljkama penjalicama, kojima odviše otvorenu ogradu balkona možemo zastrti toliko, da smo na balkonu skoro posvema zaštićeni od pogleda znatiželjnika. Ovakav cvjetni ukras ujedno podiže ne samo ljepotu balkona, nego i ljepotu fasade čitave zgrade. Zapravo ne bi u gradu smjelo biti balkona ljeti bez cvjetnog ukrasa. I najljepše građeni balkoni bez cvijeća ljeti, prazni su, pusti. — Sa malo dobre volje lako je cvijećem ukrasiti balkon; tek treba ipak znati koješta, na što valja paziti, da nam cvjetni ukras na balkonu bude što duljeg vijeka. Kao posude za cvijeće na balkonima uzimljemo obično drvene sandučiće, ispunjene dobrom zemljom iz klijališta ili običnom vrtnom zemljom sa što više posve trulog komposta i nešto sitnog riječnog pijeska. Preporuča se smjesa od 4 dijela klijališne zemlje (ili trulog komposta), sa 1 dijelom pijeska i oko 2 dijela vrtne ilovaste zemlje. K tome je dobro primiješati obilniju količinu rožnih piljotina ili rožnog brašna, koje polaganom svojom rastvorbom obnavlja hranivu snagu zemlje. Cvjetni sanduci mogu biti veći ili manji, već prama biljkama za koje su udešeni. Svakako treba da im je dno snabdjeveno dovoljnim brojem rupica, koje neka su međusobno razmaknute na 10-15 cm. Ove rupice propuštaju kod zalijevanja suvišnu vodu, koja bi inače mogla uzrokovati gnjiloću korijenja, pa bi nam tada i biljke ubrzo propale. Za manje biljke kao fuksije, pelargonije, vanilije i slič. biti će zgodni sanduci oko 25 cm široki, oko 20 cm duboki, dok im se duljina ravna prema duljini samog balkona, no ipak ne valja uzimati sanduke dulje od 1 m, jer su preteški. Prema obliku i ogradi balkona možemo uzeti i po dva reda cvjetnih sanduka tako, da jedan red stoji uz dno ograde, a drugi na samoj ogradi s vanjske ili s unutarnje strane. U svakom slučaju sanduci moraju biti smješteni tako, da ih ne može niti žestoki vjetar sa balkona srušiti. Ispod svakog sanduka kao i sviju ostalih cvjetnih posuda na balkonu moraju biti prikladni podlošci (obično limeni), da voda kod zalijevanja ne otječe na pod balkona, a još manje sa balkona. — Za veće biljke kao i za ukras uglova i kutova na balkonima rabimo cvjetne kablove ili četverokutne, kockaste sanduke. Cvjetne sanduke ljepote radi bojadišemo, pri čemu se valja kloniti uljenih boja, koje drvene stijene sanduka čine nepropusnima, pa otešćavaju u zemlji potrebno strujanje zraka i vlage. Prije no spomenute cvjetne sanduke napunimo zemljom, treba da udesimo valjanu „drenažu", t. j. da rupice na dnu sanduka prekrijemo slojem krhotina od crijepovlja cvjetnih lonaca ili pak komadićima drvenog ugljena. Na to onda nećemo zemlje tako, te ipak ostane rub sanduka par centimetara nad površinom zemlje, da se kod zalijevanja voda iz sanduka ne prelijeva. U ovako priređeni sanduk sadimo cvijeće nakon što smo prije toga označili mjesta, gdje ćemo pojedinu biljku usaditi. Sadnja ne smije biti ni pregusta ali niti prerijetka. Korijenje biljaka treba zemljom dosta pritisnuti. Odviše labavo usađene biljke loše se ukorijenjuju i slabije rastu.

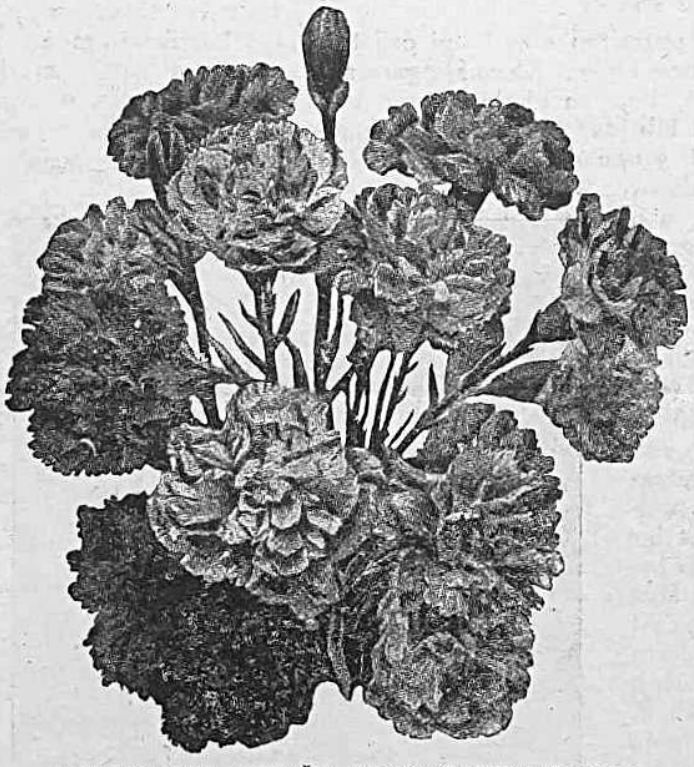

AMERIKANSKI ORIJAŠKI REMONTANT-KARANFIL.
(Razni hybridi.)

Koje cvijeće je prikladno za balkone?

Kod izbora cvijeća treba prije svega uvažiti položaj samog balkona jer su prilike na balkonu prema južnoj strani posve drugčije nego li na balkonu prema sjevernoj, zapadnoj ili istočnoj strani kuće. Najpovoljniji položaj jest bez sumnje prema istoku. Tuj odmah izjutra dolazi sunce a u većini naših krajeva izvržen je i vjetru manje nego li balkon koji je na zapadnoj strani kuće. Balkon prema jugu za žarkog je ljeta odviše izvržen sunčanoj pripeci, pa i bilje se tuj suviše isušuje. Zlo se međutim dade umanjiti spomenutim već zastorima i sličnim udesbama. — Najlošiji položaj jest prema sjeveru, jer tuj su nam biljke željne sunca. Ipak

i na takovom balkonu moći ćemo uspjeti gojenjem cvijeća, ako smo samo prikladne vrste odabrali. Željom nam je dakako, da nam balkon bude ukrašen cvijećem od rana proljeća pa do kasne jeseni. Dapače ni zimi ne treba da bude bez biljnog ukrasa, pa će nam za tu svrhu dobro poslužiti crnogorično drveće, kao jele i smreke, ili pak šimšir (Buxus) i Mahonia.

Za proljetni ukras balkona prikladno je razno proljetno cvijeće: Hyacinthus, Tulipa, Narcissus, Crocus, Viola tricolor, Cheiranthus, Myosotis, Silene i slično bilje.

Za ljeto su prikladni i to za k jugu okrenut balkon: Pelargonium, Heliotrop, Petunia, Begonia, Lobelia, pa Clematis, Cobaea, Aristolochia.

Za balkon spram istoka ili zapada: Pelargonium, Fuchsia, Petunia, Heliotrop, Hortensia, Begonia kao i ruže mjesečarke, pa Tropaeolum, Ampelopsis, i Cobaea scandens. I drugo bilje možemo i na ovakovom balkonu posve lijepo njegovati, no ono će nešto kasnije cvjetati nego li na sunčanu položaju.

Za jesenski ukras balkona rabit ćemo ponajčešće raznovrsne odlike od Chrysanthemum i Aster. Stvar je ukusa, koje ćemo od spomenutih biljaka odabrati. Pri tomu treba da uvažimo mnogo štošta, kako bi ljepotu cvijeća ne samo što većma istaknuli nego i doveli u što potpuniji sklad sa oblikom balkona, bojom kuće te visinom balkona. Tako će nježnije, sitnije cvijeće biti prikladnije za balkone (i verande) u prizemlju i prvom spratu kuće, dok će za balkone u drugom ili višem spratu biti prikladnije bilje sa velikim cvijećem napadne boje. Evo nekoliko primjera za cvjetni ukras jednostavnog četverouglatog balkona, na kojemu su u svemu četiri cvjetna sanduka (sprijeda 2, a sa svake strane po jedan). U kutovima su četiri cvjetna kabla ili kockasta sanduka.

U proljeće možemo ovakav balkon uresiti cvijećem tako, da sprijeda stavimo u sanduke zumbule (Hyacinthus) jedne boje, postrance tulipane, a u kablove narcise. Ili: Sprijeda žutosmeđi šeboj (Cheiranthus) postrance žute maćuhice, a u kablove potočnice.

S jeseni se ovakav balkon može urediti ovako: Sprijeda: Aster (visoke crvene sorte), postrance niske Aster (ružičaste), a u kablove bijele krizanteme.

Zimski ukras ovog balkona bio bi: Sama crnogorična stabalca (jele, omorike ili smreke) u visini od najviše 50 cm. Ili: Jednaki ukras sa šimširom (Buxus). Ili: Mahonia, otporne sorte. Zgodan i ujedno koristan ukras može na balkonu zimi biti i zimski lisnati kelj zelenog ili smeđeg lišća.

Ljeti ćemo ovakav balkon moći ukrasiti ovako: Sprijeda „Salvia splendens" žarko crvene boje, postrance ružičaste bršljanolisne pelargonije, a u uglove Dracena indivisa. Ili: Sprijeda Begonia semperflorens, postrance modrocvjetnâ Lobelia, a u uglove palma Phoenix. Ili na zasjenjenom balkonu: Sprijeda i postrance fuksije, a u uglove Asparagus Sprengeri. Ili: Sprijeda crvenocvjetne gomoljaste begonije, postrance modre lobelije. U prednje uglove Agave, a u stražnje Cobaea scandens. Naveli smo ovdje samo nekoliko primjera, no dadu se tuj izvesti najraznoličnije kombinacije. Osim redovitog zalijevanja biljaka na balkonu, treba ih i inače pomno njegovati, želimo li da nam što dulje ukrašuju balkon.

O toj njezi reći ćemo slijedeći put više.

Pikiranje povrća.

Pikiranjem zovemo prvo presađivanje malih sjemenjačica. Obavimo li taj posao u pravo vrijeme, tad možemo biti sigurni, da ćemo uzgojiti snažne i lijepe presadnice. Pikirati možemo osobito zeljnato povrće, naročito cvjetaču dok od korijenjača pikiramo samo celer. Ostale korijenjače, ako ih pikiramo, dobiju rašljasto korijenje, pa se među rašljama lako zametne gnjiloća. Pikiranjem počinjemo čim biljčice razviju 3—4 prva listića. Pojedinu biljčicu izvadimo iz zemlje tako, da ju odignemo prstom ili kakvim tankim i ušiljenim drvcetom; silom pukati ne smijemo ju. Na priređenoj gredici, sa valjano razrahljenom i usitnjenom zemljom, načinimo šiljastim drvcetom rupice, u koje onda biljčice umetnemo onako duboko, kako su stajale i prije pikiranja. Sa svih strana pritisnemo prstima zemlju uz korijenje i stabljiku biljke, i pikiranje je dovršeno. Kod tog posla treba paziti, da korijenje pikirane biljčice ne bude kojekako smotano, nego da zadrži svoj naravni položaj u zemlji.

Osobito vrijedi pikiranje mladim biljčicama krastavaca i rajčica. Opetovanim pikiranjem razvije im se korijenje kud i kamo gušće i snažnije, uslijed čega i nadzemni dijelovi ovih biljaka budu daleko bujniji, snažniji, a osim toga i otporniji proti nepogodama, bolestima i štetočinjama. Pikirati treba rajčice čim sjemenjačice razviju posvema oba prva listića [supke]. Kod ovog pikiranja uzimamo razmak oko 4 cm, a pikiranje vrši se u samom klijalištu, mlakom ili hladnom, već prema godišnjoj dobi. Kod slijedećeg pikiranja rajčica biti će potreban razmak od 8 cm, a kod trećeg razmak od 16 cm. Premda je za razvoj biljčica ovakvo trokratno pikiranje od znatne koristi, zadaje ono dosta posla, pa se kod proizvodnje rajčica na veliko običaje pikirati samo jedanput i to odmah na razmak od kojih 10—15 cm, a kad biljke ojačaju do prijesadnica, tad ih se odmah na stalno mjesto presađuje. Za valjan razvoj rajčica bezuvjetno je potrebno barem jednokratno pikiranje. I krastavce treba pikirati, pa će se prijesadnice osobito lijepo razviti, a takove će se onda bolje ukorijeniti i razvijati, kad ih na stalno njihovo mjesto presadimo. Preporuča se trokratno pikiranje i to prviput na razmak od 5, drugiput 12, a trećiput na 20 cm. Pikiranje je korisno i za razno drugo, naročito za zeljnato povrće. Osim u klijalištu pikiramo i na otvorenim ili tek ponešto zaklonjenim vrtnim gredicama. U svakom slučaju treba naročitu pomnju prikloniti priredbi tla, u koje pikiramo. Pikirane biljke uspijevat će samo u dovoljno usitnjenom, rahlom a uza to i dovoljno snažnome tlu. Tlo treba obilno promiješati sa zrelim kompostom. Pikiranjem iz boljeg u lošije tlo ne bi se postigla svrha pikiranja, jer bi u takvome tlu nakon pikiranja nastao zastoj u vegetaciji, uslijed čega bi biljka i kasnije slabo napredovala.

Kod svakog pikiranja treba biljčice i probrati pa sve zakržljalo bolesno i oštećeno odmah izlučiti. Prikraćivati korijenčiće biljkama kod pikiranja ne ima nikakove svrhe. Najbolje je pikirati pod večer ili izjutra dok ne ima sunčane pripeke, da se odveć ne posuše sitni korijenčići biljčica. Nakon pikiranja treba biljčice valjano zaliti kroz rosaljku [ružu], da se čestice zemlje što bolje stalože oko korijenja. Biljčice, koje smo pikirali u klijalište ili u zaštićene vrtne gredice, treba priučavati pomalo i na vremenske nepogode, pa gredice za povoljna vremena otkrivati, zračiti. Kasnije treba to oprezno činiti i za manje povoljna vremena danju pa i noću.

Moje klilo.

Kako se bavim vrtlarstvom dugi niz godina — vrlo rado čitam omiljeli naš „Uzorni Vrtlar". Svaki put nalazim u njemu nešto nova, a dobre savjete i upute rado primam. Prošle jeseni uredio sam klilo 180 cm dugo i 100 cm široko; dosta maleno, pokusa radi. Tlo je dosta podvodno, stoga nisam bio siguran za uspjeh. Iskopao sam jamu duboku 40 cm, namjestio okvir, te jamu ispunio svježim gnojem i smećem. Tako sam to ostavio preko zime. 16. veljače taj gnoj izbacim i nagazim u klilo friški konjski gnoj. Uredim ga točno prema opisu u 1. br. ovogod. Uzornog Vrtlara. 23. veljače zasijem ga sjemenom ranog zelja, korabice, kelja, povrtnice mjesečarke, paradajza, šalate i neke vrsti cvijeća. Na moju radost sjeme dobro niklo. Zračio sam oprezno.

Prvih dana travnja imao sam povrtnice tek za oblizak, a do 12. travnja obilno. Sa rasadnicama kelja, korabe i zelja opskrbio sam početkom travnja 17 vrtova. Da sam to unovčio, bio bi mi sjajno naplaćen trud i trošak oko klila. No ja sam u mom trudu uživao — jer je to uz Božju pomoć bio moj proizvod. Hasure od slame i okvire napravio sam sam, a od komada polupanih stakala sastavio sam prozore; tako me klilo nije puno stajalo. Pa da se ne isplati malo klilo za kućnu potrebu? Sada imam u klilu raznovrsno pikirano cvijeće, krastavce i dinje, koje ću mjeseca svibnja presaditi u vrt na gredice. Dederte prijatelji vrtova i to pokušajte, kajati se ne ćete, jer klilo možete preko cijele godine rabiti.

U to ime Bog i sreća s nama!

Aug. Katar, umir. učit.

Bolesti vrtnog bilja.

Piše Dr. Vladimir Škorić.

(Sa 2 slike.)

3.) Pepelnica kupusna — Erysiphe polygoni D. C.

Ta gljiva pojavljuje se na lišću kupusa, te ovo izgleda kao da je posuto pepelom. Ogledamo li podrobnije povećalom tu prevlaku, opazit ćemo, da se sastoji iz velikog broja gljivnih niti (hifa), na kojima nastaju posebni konidiofori (Sl. 1), a oni stvaraju diobom znatan broj jajolikih spora (oidija). Vjetar raznosi te spore i kako one padnu na list, to za kratko vrijeme, samo ako ima dostatno vlage, prokliju i stvaraju kličnu cijev. Dodirne li ta klična cijev površinu lista, to se ona ponešto splošti i stvori poseban organ za učvršćenje (apresorij), a iz ovog izbije tanka nit, koja prodre kroz stijenu površnih stanica u njihovu nutrinu i tu se nadme u malu mješinicu (haustorij). Haustorijem siše gljiva hranu iz napadnutog lista, a taj novi pritok hrane omogućuje joj daljnji razvoj i stvaranje sve većeg broja gljivnih niti. Nedvojbeno je, da iz tih nanovo nastalih niti tu i tamo potjeraju haustoriji, koji omogućuju sve obilniju ishranu gljive, a dosljedno tomu i jači razvitak tako, da se i ovdje počinju stvarati konidiofori i konidije, koje će raznesene vjetrom proširiti bolest sve dalje i dalje. Opisani razvitak ponavlja se tokom ljeta uz povoljne uslove, no sa približavanjem jeseni prestaje mogućnost života za tu gljivu u spomenutom obliku.

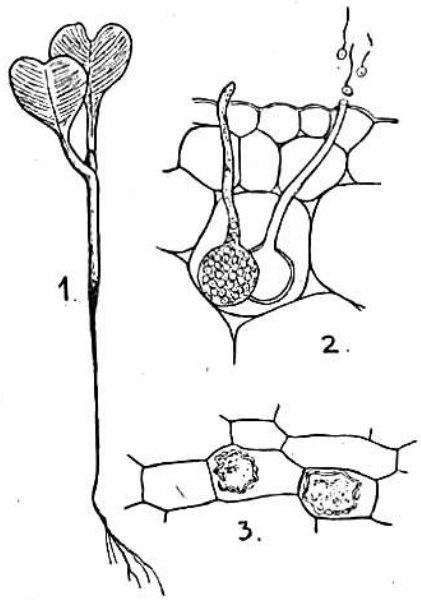

PADAVICA KUPUSNA:
1. Izgled bolesne presadnice.
2. Stanice sa zoosporangijima.
8. Stanice sa trajnim sporama.

Stoga možemo u to doba opaziti, da se u više opisanoj pepeljastoj prevlaci, bilo pojedince bilo u skupinama pojavljuju male tamne kugljice — periteciji gljive (Sl. 2). U nutrini kugljice nalazi se veći broj mješinica (aska), a ovi sadržavaju svaki po nekoliko spora (askospora), koje će iduće godine pucanjem kuglice postati slobodne, te ponovno zaraziti kupusovo lišće i proizvesti ranije opisani bolestan pojav. Spominjana gljiva ne napada samo kupus, nego dolazi i na lišću korabe, paštinjaka, repe, graška, boba, vučike, grahorice, djetele, lucerne i mnogog korova, te premda se izgledom ne razlikuje na tom pojedinom bilju, to ona ipak pokazuje razliku u tom, što primjerice ona sa kupusa ne može zaraziti drugo više spomenuto bilje, a tako je i kod svih ostalih, jer i na njima postojeća gljiva ne prelazi na druge, pa ih stoga nazivamo specijaliziranim vrstama. Ta je okolnost od praktičnog značenja u toliko, što oboljenjem jedne od navedenih bilina, ne postoji pogibelj zaraze i ostalih. Razumljivo je, da ova gljiva crpljenjem hrane iz napadnute biline, istu slabi i uništava, te se lišće pomalo suši i propada. Raspadom lišća dolaze periteciji na zemlju, te tu prezime.

Stoga će nam biti od koristi, ako zaraženo lišće u prvo doba i odstranjujemo, no svakako je dobro zemlju dobro prekopati, da bi tako periteciji došli duboko u zemlju, te bi im bio onemogućen razvitak. Najuspješnija je zaštita protiv te bolesti prašenje bilina prašnim sumporom ili prskanje koloidalnim sumporom, kako je to već odavno uobičajeno u vinogradima, no i u ovom slučaju svakako ranije nego što se bolest pojavi.

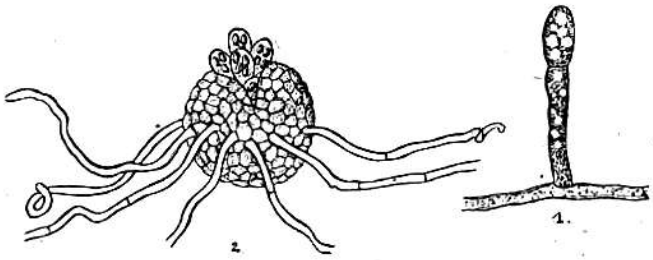

PEPELNICA KUPUSNA:
1. Konidiofor sa oidijom.
2. Peritecij sa ascima i askosporama.

4) Padavica kupusna — Olpidium brassicae Woronin.

Mnogom od naših vrtlara desilo se, da je kod gajenja kupusovih presadnica opazio njihovo brojno ugibanje. Koji je malo točnije promatrao uginule presadnice mogao je lako opaziti da im je stabljika

i korjen pocrnio i suzio se (Sl. 1), a one uslijed toga popadale i posušile. Tko bi pokušao u takvom slučaju poslužiti se povećalom, da zagleda, što se nalazi u uginulim stanicama, lako bi zamijetio neka kuglasta tijela sa dugačkim grlom. U kasnijem razvitku raspada se sadržina tih kugla (zoosporangija) u poveći broj sitnih okruglih bluđelica (zoospora), koje za pokretanje imadu po jedan trepuljak, a kako zoosporangij prije spomenutim grlom siže na površinu presadnice, to bluđelice lako dolaze u zemlju (Sl. 2). Kad one naiđu u zemlji na još zdravu klicu, prodru u nju, a ona oboli uz opisane znakove. Osim ovih organa nalazimo u te gljive u staničju bolesnih bilina još neke zvjezdolike tvorbe debelih stijena — trajne spore (Sl. 3), koje raspadom biline dolaze u zemlju, a da nam zasad njihova dalnja sudbina nije poznata.

Svakako je od praktičnog značenja, da se na jednom zaraženoj zemlji ponavlja bolest, vjerojatno posredstvom spomenutih trajnih spora. Ipak biva to u znatnijoj mjeri samo onda, ako je prevelika vlaga među presadnicama, što je osobito čest slučaj kod preguste sjetve ili ako biva klijalište preslabo zračeno. Stoga je potrebno : 1.) budući gljiva ostaje na životu u tlu, to moramo zemlju desinficirati ili promijeniti. 2.) Sjetva mora biti ređa ili moramo pregusto nikle presadnice pravodobno prepukati. 3.) Klijalište treba obilno prozračivati, a osim toga dobro djeluje posipanje zemlje sitnim komadićima drvenog ugljena.

Kako i zašto zarezujemo koru mladih voćaka?

Voćke, koje u mladosti odviše sporo rastu, dobiju obično krutu koru, koja svojim pritiskom priječi normalno kolanje sokova u dijelovima debla ispod kore, pa se time zaustavlja čitavo rastenje voćke a naročito debljanje samog debla i pojedinih grana. Odviše krutu koru imadu i onakove voćke, koje su pretrpjele pozebu, pri čemu je dakako u prvom redu stradala kora. Prokušano sredstvo kojim se pritisak kore može umanjiti, jest zarezivanje kore po duljini debla ili grana. To se čini ponajbolje u svibnju. Oštrim šiljastim nožem zarežemo uzduž debla ili grane u pravcu ili krivudastoj liniji i to tako, da prorežemo koru i liko sve do drva. Prema potrebi načinimo i više usporednih zareza i to od krošnje pa do korijena. Preporuča se da pojedini zarez bude 30—40 cm dugačak tako, te se po čitavoj duljini debla jedan zarez nastavlja na drugi.

Nekoji voćari preporučuju, da se kora na deblu zarezuje samo sa sjeverne ili istočne strane. Zarezivanjem kore spriječujemo i razvoj raznih bolesti, koje nastaju poglavito uslijed nepravilnosti u kolanju sokova, kao što smolica, rak i slične bolesti. Zarezivanje kore vrijedi i odviše bujno rastućim voćkama. Suvišak sokova uzrokuje prebujan rast drva a umanjenje plodnosti. U tom slučaju zarezujemo nešto dublje, i u samo drvo.

Nesslerova tinktura proti krvavom ušencu.

Za borbu proti krvavom ušencu na jabukama pa i ostalim voćkama ljeti iskušano je sredstvo Nesslerova tinktura, koja ove opasne štetočinje sigurno uništava. Tinkturu si svatko može sam napraviti, sa razmjerno malenim troškom za sastojine koje se u u svakoj ljekarni mogu dobiti. U 800 grama tople vode rastopimo 150 grama mekog kalijskog sapuna (Schmierseife), a k tome onda dolijemo 160 grama patočnog ulja (Fuseloel) i 9 grama karbolne kiseline. Prije same uporabe razrijedimo ovu tinkturu tako, da spomenutoj količini dolijemo 4 litre tople vode. Pomoću kakvog kista mažemo ovom otopinu napadnute dijelove voćke. Ako su to mladi izboji, listovi ili slične nježnije česti voćke, tada treba da otopinu razrijedimo još sa 30% vode t. j. da joj dolijemo još $1^1/_2$ litre vode. Nesslerova tinktura uništava i razne druge štetočince na voćkama, pa ju iskusni voćari preporučuju.

O stimuliranju.

Kemička sredstva, kojima se stimuliranje izvađa.

Prema rezultatima istraživanja Dra. Popoff, mogu se kao sredstva za stimuliranje sa uspjehom rabiti samo takovi kemijski spojevi, koji djeluju na žive stanice sjemena ili mlade biljke (sađenice) reduktivno t. j. koji joj oduzimaju kisik. To svoje mišljenja spomenuti naučnjak potkrijepljuje ovim teorijskim tumačenjem:

Svaka živa stanica diše. Disanje pako nije ništa drugo već proces oksidacije (okisivanja) t. j. spajanje izvjesnih sastojina stanice sa kisikom iz uzduha. Disanje je živahno onda, kad se u stanici zbivaju i razni drugi životni procesi, naročito onda, kad se stanica dijelenjem umnožava. Disanje je naprotiv skroz slabo, kad stanica miruje. I čim potpunije je to mirovanje, tim slabije je i disanje.

Stimuliranje jest zapravo podraživanje stanice na življe disanje. Življim pako disanjem postat će i ostali životni procesi življi. Pojedine stanice početi će se življe razvijati i umnažati. Ovo umnažanje pojedinih stanica očitovat će se na ubrzanom klijanju čitave sjemenke ili ubrzanom rastenju čitave biljke. Jer sjemenka, biljka, kao i svaki živi organizam, nije drugo, već skup mnogih živih stanica. Stanica sastoji pretežno od bjelančevina, a bjelančevine su veoma kompliciranog kemijskog sastava. U pojedinom molekulu (najsitnijoj čestici) bjelančevine imade dijelova, koji poglavito vrše kod disanja tu zadaću, da kisik iz uzduha vežu tako dugo, dok ga ne predadu drugim dijelovima molekula, gdje se vrši faktična oksidacija t. j. disanje. Kod toga kolanja kisika u molekulu lako se događa da nastane zastoj i to ponajviše s razloga, što se nakupilo mnogo kisika, pa nema živahne izmjene. U molekulu nastane time mirovanje životnih procesa, a na novu djelatnost pobudit će se onda, kad se molekulu oduzme onaj suvišak kisika, koji je spriječio daljnje normalno vezanje kisika. Donekle ćemo to shvatiti, ako se sjetimo na vodom zasićenu spužvu, koja ne može ni jednu kap vode upiti, dok se voda iz nje ponešto ne ispari. Ista će spužva ponovno moći upiti veće količine vode, ako prije vodu iz nje istisnemo. Da se mirujuća stanica pobudi na životnu djelatnost, suvišno je dakle okisivati ju, kad je mirovanju i onako razlog u prezasićenosti kisikom. Na životnu djelatnost pobudit ćemo ju naprotiv time, ako joj kojim reduktivnim sredstvom nešto kisika oduzmemo, pa ju time prisilimo da započne življe upijati kisik, življe disati. Sa življim disanjem postaju življi i

svi ostali životni procesi. Dakako, ovo oduzimanje kisika živoj stanici ne smije da prevrši mjeru, jer se u tom slučaju stanica uguši, pa obamre posvema. To je razlog da mnoga kemička sredstva djeluju i ubitačno, ako se upotrebljuju u prevelikoj koncentraciji ili odviše dugo vremena. Stimulans (sredstvo za stimuliranje) treba da u stanicama uzrokuje samo prolazni manjak kisika; stanice treba da budu samo prolazno omamljene (narkotizirane).

Dr. Popoff prema navedenom tumačenju nabraja deset grupa kemijskih spojeva, koji mogu da se uspješno upotrebljuju kao sredstva za stimuliranje. Te su grupe:

1) CO i CO_2
2) Mg, Mn, K, Na, Fe, Ph, Hg i njihove soli.
3) Arsen i njegovi derivati (spojevi, koji su od njeg postali.)
4) Alkoholi ugljikovodika.
5) Aldehidi, ketoni i kiseline alkohola.
6) Glukoza
7) Fenoli (jedno-dvo-i trovalentni) i njihovi derivati koji se lako oksidiraju; jedno-i više-valentne fenolske kiseline.
8) Nekoji spojevi iz grupe terpena i kamfora, difenila, antracena, pyrona i pyridina.
9) Sredstva za omamljivanje kao razna hypnotica i anaestetica, te alkaloidi, koji se lako oksidiraju.
10) Nekoje fluorescirajuće otopine.

Prikazat ćemo u daljnjim člancima nekoje rezultate, do kojih su došli razni istraživaoci na području stimuliranja.

Istočno-frizijska ovca.

(Sa slikom.)

Gospodarima je poznata, barem po imenu, istočno-frizijska pasmina krava, kojoj se dobar glas proširio po svem svijetu zbog njene vanredne muznosti. Dobro njegovana krava ove pasmine daje dva do tri put pa i više mlijeka, nego li naše domaće pasmine. Kod nas se ova pasmina rijetko gdje goji, jer naši gospodari radije drže one pasmine, od kojih mogu imati i izvrsnu tegleću stoku, a istočno-frizijska pasmina nije za teglenje osobita. Međutim kod istočno-frizijske ovce taj bi razlog otpao, jer od ovce ne tražimo teglenja. Ono što od ovce uopće možemo da tražimo (mlijeko, vunu i meso) daje nam u punoj mjeri istočno-frizijska ovca. Na prvom je mjestu njezina znatna mliječnost. Dobro njegovana i valjano hranjena daje ova ovca prosječno 2—4 litre mlijeka, no nađe se i osobito muznih, koje daju i preko 5 litara na dan. Mlijeko je masnije nego prosječno kravlje mlijeko. Troši se svježe ili prekuhano, a priprema se od njega i izvrstan ovčji sir, poznati Liptauer kao i Roquefort. Maslac od ovčjeg mlijeka manje se pravi. Doba laktacije (dobre mliječnosti) traje međutim samo 4—5 mjeseci, dočim 2—3 mjececa prije samog jagnjenja presuši i ova ovca, poput ostalih pasmina, sasvim, te u to vrijeme ne daje ni malo mlijeka Jagnji se obično s proljeća, pa nikad ne ojagnji manje od dvoje, često 3—4, a rijeđe i po petero janjadi, koja brzo raste, pa već za 5—6 mjeseci može pojedino janje da bude 40—50 kg teško. Odrasla i utovljena može da dosegne i znatno veću težinu. Vune daje istočno-frizijska ovca 3—6 kg. Vuna je dobre kakvoće, pa se može upotrebiti i za nešto finije tkanje.

Kraj sveg toga ovca istočno-frizijske pasmine ne iziskuje kakove posebne njege. Paša joj je svakako potrebna, pa jedna ovca treba za se na dobrom pašnjaku površinu od 7—10 ara (700—1000 kvadr. metara). Prema tome moglo bi se na jednom jutru dobrog pašnjaka prehraniti 6—10 ovaca godišnje. Pašnjak za ovce ne smije dakako biti vlažan i moćvaran. Inače su ove ovce najradije vani na pašnjaku za lijepa kao i za nevremena, ljeti dapače i preko noći. Uz pašu može joj se davati razne kuhinjske otpatke, drač i otpatke iz vrta, repu sijeno i razne krmne biljke, pa dnevno do $^1/_4$ litre zobi; no i bez ikakove prihrane može biti. Vode pije vrlo malo. Ovca kao i ovan istočno-frizijske pasmine nema rogova. U Njemačkoj ima nekoliko zadruga, koje se bave isključivo uzgojem pa dakako i prodajom ovih ovaca. Navodno se ova pasmina brzo aklimatizira u svim predjelima gdje se ovce uopće mogu držati.

D. L.

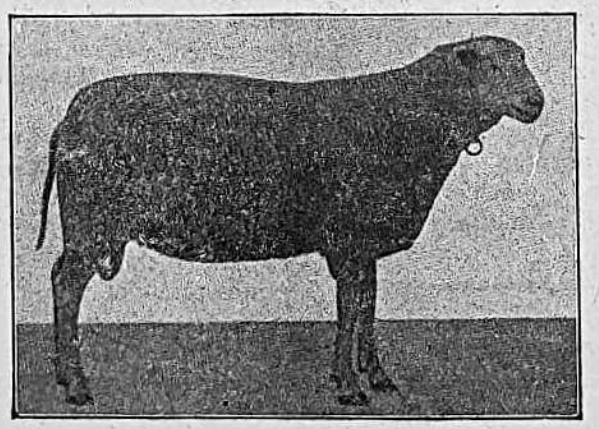

OVAN ISTOČNO-FRIZIJSKE PASMINE.

O hranidbi manje krmadi, određene za tov.

Već kod nabave male krmadi (prasadi) za kasniji tov, treba biti na oprezu. Dešava se, da neznajući porijetla ovakove mladunčadi kupimo malu, na oko lijepu krmad, koja nam kod tovljenja ne će osobito naplatiti hranu. Razlog je često u tom, što je ova krmad prerano odbita od sisanja. Ako mlada krmad prestane sisati već do dobe od 4—5 tjedana, nastaju uslijed prerane promjene hrane često razne smetnje u probavi, a to je lako shvatljivo, znade li se da je u toj dobi probavilo krmadi ponajvećma još nesposobno da potpuno probavi i drugu hranu. Uslijed smetnja u probavi zaostane cjelokupni razvoj krmčeta, a ova zaostalost rijetko se dade i kasnije posvema popraviti, pa je i za kasnije tovljenje ovakova krmad obično manje sposobna. I odbijenu krmad treba dobro hraniti i ako je moguće prihranjivati sa obranim kravljim mlijekom oko (1—2 litre dnevno). Uza to se daje obično prekrupa od ječma ili zobi, pa kuhani grah, grašak ili leća, kuruz, krumpir ili slična hrana. U manjim količinama daje se ovakova hrana još i za vrijeme odbijanja, jer i odojci od par tjedana ubrzo se priuče, te uz sisanje uzimaju ponešto i ovakove hrane. — Kasnija othrana mlade

krmadi treba da je udešena tako, da krmad dobiva u hrani potrebne količine sviju hraniva, što ih za normalan tjelesni razvoj treba. Ta su hraniva u prvom redu bjelančevine, kojih ima u raznom žitnom zrnju i mekinjama, a osobito u zrnju mahunjača. Nadalje treba da mlada krmad dobiva dovoljnu količinu ugljohidrata (nebjelančastih hraniva), kojih ima naročito u krumpiru, repi, zrnju žita i kukuruzu, pa i u svoj ostaloj hrani u kojoj ima i bjelančevina. I slador, mast, ulje i slične tvari pretežno su sastavljene od ugljohidrata. Osim ovih hraniva treba da mlada krmad dobiva i dovoljno rudnih tvari naročito fosfornih i vapnenih, koje su potrebne za izgradnju kostiju. Rudnih tvari ima u svoj hrani, a krmad ih dosta i sama nađe, dademo li joj prilike, da zemlju rije.

Hranu treba zgodno kombinirati, pa nikako ne valja mladu krmad hraniti isključivo recimo krumpirom, jer takovom hranom ne bi krmad dobivala dostatno bjelančevine, koja je za mlade životinje najvažnije hranivo, pa cjelokupna kruta hrana mora kod ovakove mlade krmadi biti kombinirana tako, da u njoj bude na svaka 4—5 dijela ugljohidrata oko 1 dio bjelančevina. Imade posebnih propisa t. zv. „hranidbenih normi" iz kojih se može sa malo truda sastaviti najpovoljnija hrana za krmad, o čemu ćemo drugom zgodom više reći. Dobro čini i onaj, tko se drži poznatih i uobičajenih kombinacija hrane za mladu krmad. Uz spomenutu krutu kranu (zrnje i slič) hranit ćemo mladu krmad ponajviše raznim kuhinjskim otpacima i zelenjem iz vrta. Mnogo će koristiti i dobra paša kao i inače gibanje na svježem uzduhu. Kod hranjenja treba paziti na čistoću valova (kopanje). U valovu neka ne bude preostataka od hrane, jer se ti na zraku lako i brzo kvare, a to kvarenje prenosi se onda i na drugu hranu, koju u valov sipamo. Od tako pokvarene hrane može krmad lako da strada. — Kuhani krumpir treba zgnječiti i uvjeriti se, da nije odviše vruć, jer opekline u probavilu od prevruće hrane mnogo puta imadu kobne posljedice. Hraniti treba u stalno određeno doba, a pojedini obroci neka su toliki, da ih krmad do kraja pojede, ali da se ne prenajede. Krivo je mišljenje, da krmadi treba davati svu hranu u obliku napoja ili u obliku rijetke kaše. Naprotiv ne valja odviše napojaste i kašaste hrane davati mladoj krmadi, a pretjerano usitnjivanje hrane ne valja već ni s toga, jer takvu hranu krmad guta, bez da ju valjano promiješa slinom, što je za normalnu probavu hrane potrebno.

S. D.

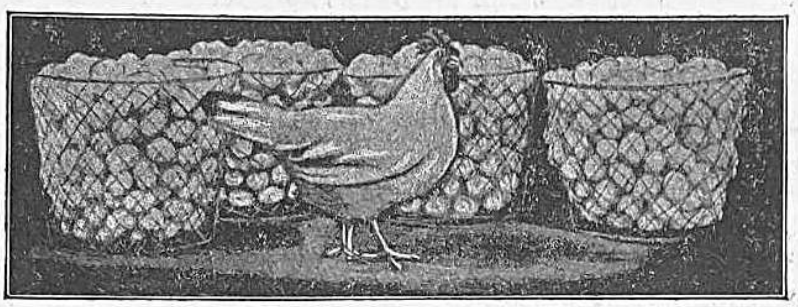

KOKOŠ, KOJA JE SNESLA 1.000 JAJA.

Kokoš, koja je snesla 1.000 jaja.

(Sa slikom.)

Ime joj je „Missouri Ann", a ugledala je svjetlo svijeta 21. III. 1917. negdje u Americi. Kao vrsna nesilica nagrađena je na mnogim izložbama. Počela je nesti, kad je bila 206 dana stara, pa je do

		1. XI. 1917.	snesla	10	jaja
od 1. XI.	1917. —	1918.	„	203	„
„ „	1918. —	1919.	„	189	„
„ „	1919. —	1920.	„	199	„
„ „	1920. —	1921.	„	138	„
„ „	1921. —	1922.	„	114	„
„ „	1922. —	1923.	„	90	„
„ „	1923. —	1924.	„	57	„
			Svega	1.000	jaja,

a nese i dalje. — I cijela najbliža rodbina ove kokoši odlikuje se dobrim nesenjem. Mati joj je kroz 7 godina snesla u svemu 896 jaja, jedna od njenih sestara u prvoj godini 247, a druga je u dvije prve godine snesla 415 jaja.

Belgijski orijaški kunić.

(Sa slikom.)

Sličan po boji divljem zecu, od kojeg je veći i teži. Može narasti dugačak i do 70 cm, a dostići težinu i preko $7^1/_2$ kg. Uši drži uspravno, a dugačke su mu 14 do 18 cm, te su na okrajcima crno obrubljene. Kod starijih životinja, osobito kod ženki, ističe se podbradak [guša]. Raste brzo, no za valjan rasplod je sposobna ženka tek kad navrši 8, a mužjak 10 mjeseci. I u plodnosti ne zaostaje za drugim izvrsnim pasminama. Prosječno ženka leže po 6 komada, ali se dešava te izleže i više nego dvaput toliko. Preporuča se ipak, da se ženki ne ostavlja mladih više od 3—4 komada, ako ih želimo uzgojiti za rasplod. Ostalu mladunčad možemo podmetnuti kojoj drugoj mladovnoj ženki. Dakako, da je ova pasmina izvrsna za svakoga, tko želi od kunića imati što više mesa. U tu svrhu goji se belgijski orijaški kunić i u naprednom inozemstvu

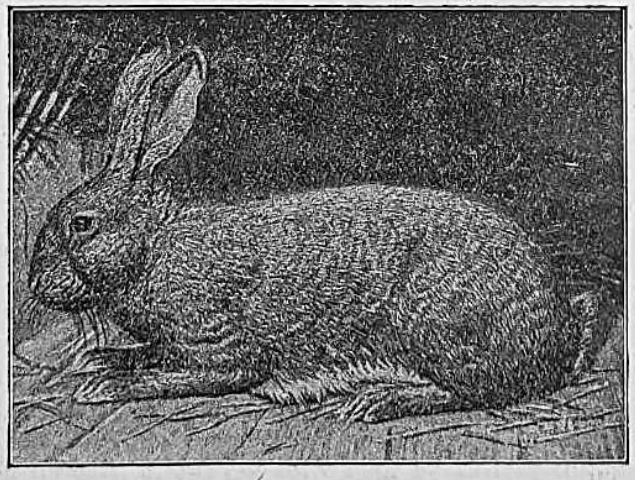

BELGIJSKI ORIJAŠKI KUNIĆ.

sa velikom pomnjom. Ne priklonimo li ovako gojenim kunićima onu pažnju i njegu, kojoj su priviknuli, lako će nazadovati pa i stradati od kakove bolesti. Za to se preporuča gojenje ove pasmine samo iskusnim kunićarima.

Počnimo pčelariti!

Moja prva košnica.

Nastupom mjeseca svibnja rojiti će se pčele. Najljepša zgoda za onoga, koji se želi baviti pčelarstvom. Za roj se mora žrtvovati koja stotina kruna. Košnicu će načiniti po opisu — bolje dobrom uzorku svaki i malo vješt. Početniku preporučam jednostavnu Baračevu amerikanku. Za ovu vrst košnice ne treba skupe Hanemanove rešetke niti mnogo pčelarskog alata. Baratanje s njom je tako jednostavno, da će se i malo odvažniji brzo uputiti i sprijateljiti sa pčelama.

Da je zanimivo proučavati život i rad pčela, dokazao je to Maeterlink vrlo poučnom knjigom „Život pčela". Laici, koji su ovu knjigu pročitali, divili se mudrom uređaju pčelinjega života i rada, te postali veliki prijatelji pčelarstva. Kako ne će istom pčelar, koji je s njima u neposrednom saobraćaju te promatra na njima samima društveni rad i marljivost. Nestati će straha pred pčelinjim žalcem, a nastupiti odvažnost. Da ukratko ispričam početak moga pčelarenja. Bilo je to oko g. 1.888. Službovao sam u Ladislavu, a u bližnjem susjedstvu bio učiteljem sada već blagopokojni Kvirin Broz. Vrstan učitelj i kolega. Za onda bio je on prvi racionalni pčelar u onom kraju. Njegovim nagovorom nabavim si jednu pletaru. Da barem donekle mogu promatrati rad pčelica, izrežem na toj pletari malo okance i namjestim staklo. Jednoga dana opazim kako se udobno šeće miš po doljnjem saću košnice. Otjeram miša, suzim leto na košnici i riješim pčelca te neprilike.

Željno sam s proljeća očekivao roj. Toga, ali dočekati, na svoju žalost, nikako. Jednoga ranog jutra opazim pred letom dvije mrtve matice. Tumačio sam to katastrofalno po moga pčelca. Smjesta odem sa mojim mrtvim maticama kolegi Brozu. On me riješio moje zabrinutosti razložio mi, da je stara matica poubijala mlade izležene, te će moj pčelac dalje napredovati — ali da se ne će rojiti. Poslije sam nabavio dva roja. Stavio sam ih u Berlepševu stojeću košnicu. Ta mi se košnica nije sviđala, jer vađenje okvira klještama — zadavalo neugodnog posla i nije prošlo nikada bez znatnih uboda. Boravećí jednom na Sušaku, imao sam prilike vidjeti kako i kakovim košnicama uspješno pčelari g. Barač, tada ravnatelj tvornice [rafinerije] na Rijeci. Prihvatio sam način pčelarenja s njegovim košnicama [Baračeva amerikanka] u kojima pčelarim i danas, te ju svagdje osobito početnicima toplo preporučam. Uz malo vještine, odlučnosti i dobre volje eto pčelara. Nijedno naše selo ne bi smjelo biti bez racion. pčelara. Svaka škola na selu trebala bi imati nekoliko pčelaca, te bi dotični učitelj kao najvještiji mogao poučavati i savjetovati ostale pčelare u okolišu.

Nečovječno dušenje pčela sumporom, moralo bi prestati, jer i osim toga propada mnogo pčelaca zbog neznanja i nemara osobito kod naših seljaka. Namjera mi je ovim člankom probuditi interes za pčelarstvo. Pretplatnici „Uzornog Vrtlara" vrlo rado čitaju poučne članke njegove. Zar ne bi ljubitelji vrta i cvijeća prionuli i uz pčelarstvo, te uresili svoj vrt i kojom košnicom. Pčelice bi im bile prečesto kao ugodna razonoda. Odvažimo se na pčelarstvo!

Aug. Katar

Radni kalendar.

(Svibanj — Maj)

Svibanj, taj opjevani mjesec, pun je čara. Ali ni sad još nije minula opasnost nenadanih vremenskih preokreta, jer se i polovicom svibnja kadšto dešava, da padne i snijeg, koji — ako i kratkotrajan — znade načiniti golemu štete, osobito na voćkama. Osjetljivije bilje, koje bi od sličnih vremenskih nepogoda moglo stradati, držat ćemo s toga sve do druge polovice svibnja u zaklonu, gdje ga lako možemo zaštititi. Otpornije bilje iznijet ćemo na otvoreno mjesto, jer mu svibanjska studen ne će moći naškoditi. Raznovrsno vrtno bilje u živoj je vegetaciji. Ali i nepoželjni korov jednako se sve više javlja. Treba stoga marljivo okapati, a korov plijeviti, gdjegod se pojavi. Nastupom sve toplijih i sušnijih dana bit će sve većma potrebno i zalijevati osobito onakvo vrtno bilje, koje svoje korijenje širi u ovršnim slojevima tla.

U voćnjaku nastavljamo i svršavamo sve poslove, započete u prošlom mjesecu. Sada je vrijeme za cijepljenje pod koru. Treba skinuti poveze sa prvašnjih cijepova, a izboje iz podloge odrezati. Nakon cvatnje dobro je voćke štrcati otopinom modre galice ili $^1/_2$—$1^0/_0$-tnom otopinom voćnog karbolineuma, čime sprječavamo razvitak raznih voćnih bolesti. Pojavi li se krvavi ušenjak, treba ga uništavati Nesslerovom tinkturom ili drugim kojim sredstvom. — Gusjenice javljaju se sada često u većoj mjeri, pa ih treba marljivo uništavati sakupljanjem ili gnječenjem kakvom četkom, pa i palenjem. Gdje je potrebno zarezujemo koru debla i grana mladih voćaka uzdužnim zarezima. Ogrozd sada umnažamo povaljenicama.

U povrtnjaku treba češće okopati ovršni sloj tla, plijeviti korov, a prema potrebi zalijevati vodom, kadšto i vrlo razrijeđenom gnojnicom. Na otvorenim vrtnim gredicama sijemo raznovrsno zeljnato povrće kao kelj glavati i lisnati, cvjetaču, kelj pupčar, korabu i dr., pa grašak, grah čučavac, a potkraj mjeseca i grah tačkaš. Kao i prije sijemo salatu, povrtnicu, razno mirodijsko bilje i dr. Usjeve treba u pravi čas prorijediti. Ne ima li dosta kiše, treba ih i obilno zalijevati. Grašak i rani krumpir treba osim češćeg okapanja još i ogrnuti. Krastavce i dinje možemo već u prvoj polovici mjeseca sijati na otvorene gredice i to na izvrsno priređeno, obilno gnojeno tlo. Presade raznog povrća, uzgojene u klijalištu ili na posebnim gredicama presadnicama, presađujemo na otvorene vrtne gredice. Rajčice presađujemo tek zadnjih dana svibnja. Tijekom svibnja imat ćemo u šparžištu obilnu žetvu izboja, koje izrezujemo izjutra ili predvečer. Kod obilnije žetve možemo ih kroz nekoliko dana pričuvati tako, da izboje povezane u snopiće stavimo u cvjetne lonce sa vlažnim pijeskom te tako držimo u podrumu. I sa raveda [Rheum officinale] obiremo sada obilje lišća i lisnih peteljki. Na zeljnatom povrću ima i ove godine dosta buhača. Treba toga štetočinca suzbijati sa prahom proti gamadi ili pak obilnim zalijevanjem. Vlage buhač ne podnosi.

Vrtlarstvo „Jankomir" d. d. Pogled na staklenik sa hortenzijama.

U cvijetnjaku treba cvjetne gredice i rondele urediti i zasaditi ljetnim cvijećem, koje smo do prijesadnica uzgojili u klijalištu. Za sadnju raznih četinjača [konifera] sada je najpovoljnije doba. Razne biljke trajnice kao Dahlije, Gladiole, Canna i druge koje zbog njihove osjetljivosti na studen nismo doslije mogli posaditi na otvorene vrtne gredice, sadimo sada. Sjemenjačice raznog vrtnog cvijeća, koje smo uzgojili sjetvom sjemena u cvjetnim loncima ili sandučićima, [kao Primula Aurikula] treba pikirati na 2 cm razmaka u sandučiće, koje tada na zaštićenom mjestu u vrtu izložimo jutarnjem suncu i svježem uzduhu. Prije posađeno cvijeće sada je u punom cvatu, a tako i razno uresno grmlje. Rano cvatuće uresno grmlje treba nakon cvatnje primjereno obrezati. Sve sobne biljke lončanice, koje se ne nalaze u cvatnji, možemo sada prema potrebi presaditi. Otpornije biljke možemo iznijeti i na otvoren vrt, dvorište ili pretkućnicu i to ponajprije lovor, aukubu, oleander, sredinom mjeseca pelargonije, fuksije, abutilon, ruže lončanice i slič., a koncem mjeseca tek otpornije palme, araukarije, pa i azaleje. Pri tome treba ih na otvoren uzduh postepeno priučavati, ponajbolje tako, da ih isprva držimo u kakvoj otvorenoj ali natkritoj prostoriji [vrtnoj sjenici].

Ruže počinjemo okulirati na tjerajuće [živo] oko. Podkraj mjeseca ukrasit ćemo cvatućim cvijećem i predprozornice, balkone, verande. Za suhljeg vremena treba i cvjetne gredice zalijevati.

Travnjak njegujemo kao što je već u prošlom mjesecu spomenuto.

Perad počinje popuštati u nesenju jaja, dok kvočaka često imade na pretek. Štogod se sada nasađuje, ne ćemo ostavljati za rasplod nego za klanje. Već izleženu mladunčad ne valja puštati prerano izjutra na travnjak, dok je rosa. Svaka nemarnost u podržavanju čistoće i reda u peradnjacima znade se ljuto osvetiti bilo velikim umnoženjem razne gamadi, bilo zaraznim bolestima peradi.

Ostale manje domaće životinje hranimo sada već sa više zelene hrane. No treba biti na oprezu, pa davati kunićima i kozama i dovoljno suhe krme, da od nadma ne obole. I u stajama ovih životinja treba držati najveću čistoću i red.

U pčelinjaku živahno se radi. Obilno se množi broj radilica pčela, koje će najveći dio svog posla obaviti o glavnoj paši.

Pitanja i odgovori.

G. J. Bondarik, Subotica. — Za štrcanje voćaka rabi kao sredstvo proti raznim bolestima i otopina modre galice, t. zv. „bordoška juha", koja se pripravlja ovako: Jedan kilogram modre galice stuče se i uspe u kesicu od grubog platna, te ovjesi u posudi napunjenoj sa 50 litara vode, u kojoj treba da se ova modra galica otopi. — U drugoj posudi i u 50 litara vode otopi se jedan kg žeženog vapna (kreča), koji smo prije toga tek toliko poštrcali vodom, da se u prah raspadne, pa onda u spomenutih 50 litara vode otopili. Ovako dobivenu otopinu vapna (vapneno mlijeko) procijedimo kroz grubo platno u posudu, gdje smo otopili modru galicu i ovu smjesu pri tom neprestano kakvim drvenim štapom miješamo. Tako dobivena otopina modre galice i vapna ne sadrži nerastopljenih čestica, koje bi smetale pravilno funkcioniranje štrcaljke. Prije uporabe treba se svakako uvjeriti o valjanosti otopine ovako: Promiješamo svih 100 litara otopine i onda njome napunimo jednu čašu. Kad se nakon nekog vremena talog staloži na dnu čaše, treba da je otopina nad talogom skroz bezbojna poput čiste vode. Ako je ta otopina modra, znak je da sadrži premalo vapna, bez kojeg može modra galica da ošteti lišće i ostale nježnije česti voćke. Treba u tom slučaju dodati još nešto vapna. Bolje da ima i nešto vapna suviše nego premalo. Ovako pripravljena bordoška juha jest 1-postotna. Za štrcanje voćaka, kad su već listovi razviti, biti će dosta uzeti $^1/_2$-postotnu, t. j. otopiti u 100 litara vode samo $^1/_2$ kilograma modre galice i nešto malo više vapna.

Uporaba karbolne kiseline u voćarstvu poznata je, pa Vas upozorujemo na naš članak o Nesslerovoj tinkturi, koja se s uspjehom upotrebljava proti krvavom ušenjaku i drugim mnogim sitnim štetnicima. No kod pripreme ove tinkture treba se točno držati spomenute upute, jer suvišak karbolne kiseline može da djeluje na voćku otrovno.

Proti gusjenicama preporučamo Vam jednostavnija sredstva: sabiranje, gnječenje ili palenje.

Gđa. Sofija Gregurinčić, Tovarnik. — Osim gomoljima umnažaju se Kaktus—Dahlije, kao i ostale vrste Dahlija, i sađenicama, koje možete sa punim pouzdanjem naručiti od tvrtke, za koju nas upitaste.

G. Dragutin Hren, Virovitica. — Ušence na ružama, čim se pojave, treba gnječenjem uništavati. Preotmu li mah, tada treba štrcati otopinom od 1½ kilograma duhanskog ekstrakta i toliko mekog kalijskog sapuna u 100 litara vode.

Cvjetne lukovice, nakon što ocvatu, najbolje je ostaviti u zemlji tako dugo, doklegod im lišće ne požuti i povehne. Ako Vam smetaju na rondelu kod sadnje ljetnog cvijeća, možete ih zajedno sa dovoljno zemlje oko korijenja presaditi na gredicu, gdje Vam ne će smetati.

Gđa. Ivka Donner, Dubrava. — Izvolite nam poslati koji napadnuti dio ogrozda, što unatoč štrcanja plijesnivi. Bez toga nije nam moguće sigurno odgovoriti na Vaš upit.

G. Slavko Vesić, Vršac. — Ne bavimo se prodajom kemikalija a niti umjetnih gnojiva. Upozorujemo Vas na članak u ovome broju „O stimuliranju", gdje su navedene nekolike grupe kemikalija, koja mogu poslužiti za stimuliranje. Dobit ćete ih u svakoj ljekarni.

G. Đuro Filipović, Lovrentovac. — Voćke, koje Vam tako lijepo cvjetaju, donijet će Vam i ploda, ako budu valjano njegovane. Upozorujemo Vas na članak „Kako treba njegovati voćke" u broju 2., 3. i 4. prošlogodišnjeg „Uzornog Vrtlara". Vašim voćkama trebat će pretežno fosfornog i kalijskog gnojiva. Fosforno gnojivo u obliku Thomasove drozge ili u obliku superfosfata, a kalijsko u obliku 40% kalijske soli, najbolje da upotrebite u kolovozu—rujnu, pa će se stvoriti obilnija pričuvna građa za razvoj dogodišnjih cvjetnih pupova. Od naravnih gnojiva, koja će koristiti Vašim voćkama, preporučamo gnoj od peradi i drveni pepeo. — Češće zalijevanje voćaka vrlo razrijeđenom gnojnicom tijekom ljeta biti će također od koristi.

O spremanju voća za zimu biti će govora u kasnijim brojevima našeg lista.

G. J. Augustin, Zagreb. — Šupljine u celeru rado nastaju uslijed preobilnog gnojenja sa dušičnim gnojivima. Treba gnojiti i kalijskim gnojivom, za koju svrhu može vrlo dobro poslužiti drveni pepeo kao i čađa (po prilici ½ kg na kvadratni metar).

Oleander se umnožava sađenicama, koje uzimamo sa rastućih vršaka pojedinih grana. Sađenice okorijenjujemo tako, da ih odrezanim krajem utaknemo u bočicu napunjenu vodom, a kad se korijenčići snažno razviju, usadimo ih u snažnu, rahlu zemlju, te ih držimo na dovoljno toplom, ali ne odviše sunčanom mjestu. Kad ovako ukorijenjena sađenica dosegne visinu oko 1 metra i kad počne cvasti, izlagat ćemo ju obilno suncu i njegovati kao i ostale odrasle oleandre.

Književne vijesti.

Knjiga **„Cvijeće u sobi, na prozoru i balkonu"** (Uzgoj i njega biljaka lončanica), biti će doštampana do 23. o. mj. Biti će ukrašena sa preko stotinu slika u tekstu i koloriranom slikom na omotu. Knjižarska cijena D 32·—, dok će ju pretplatnici „Uzornog Vrtlara" dobivati za 25% jeftinije t. j. za D 24·— Oni pretplatnici koji su doslije već uplatili po 15 D ili, još prije, po 10 D, dobit će knjigu bez ikakove posebne nadoplate.

J. Zvon. Hamperl: Naputak za sakupljanje i gojenje ljekovitog bilja. (I. dio: Sakupljanje.) Primili smo ovu knjigu upravo kod zaključka redakcije našeg lista. Koliko smo dospjeli pregledati ju, moramo pohvaliti nastojanje autora, kojemu je uspjelo, da na 38 stranica kaže sve što treba o ljekovitom bilju da znade onaj, tko želi da se sakupljanjem toga bilja bavi. — Knjižica nije ilustrovana, a to joj je svakako jedan nedostatak. Ipak je knjižica vrijedna, pa ju preporučamo. Može se nabaviti i kod samog autora — Zagreb, Mihanovićeva ul 30. uz cijenu od 15 Dinara.

Stališke vijesti.

Na Zagrebačkom Zboru od 24. IV. do 5. V. o. g. izložila je tvrtka Höntsch d. d. Brod na Savi mali staklenik sa vrtlarskom kućom. Cvijećem je ispunila staklenik tvrtka „Vrt" Džamonja i drugovi, Maribor, te Ivo Lucha, vrtlar u Zagrebu. Mnogi posjetioci Zbora, osobito stručni vrtlari, sa interesom su razgledavali cio uređaj lijepog ovog izloška.

Internacionalna proljetna izložba cvijeća u Heemstede (kod Haarlema) u Holandiji traje još do 21. svibnja. Uspjela je vanredno u svakom pogledu, pa su posjetnici puni udivljenja. O izložbi ćemo donijeti opširniji prikaz u narednom broju lista.

Novi cjenici.

Keramička tvornica kamenitog posuđa Ivan Kopecky, Daruvar oglašuje razno posuđe kao i cvjetne lonce i podloške, kod čega vrtlarima daje 15% popusta. Ne možemo prešutiti ovom zgodom, da nam se nikako ne sviđaju u ovom, inače trgovački valjano uređenom cjeniku, nazivi pojedinih predmeta kao: tegli za dunst, ranlike, vajndlingi, tacni, — i druge nagrde lijepog našeg jezika.

„Zrno" d. d., Zagreb 6 (Odio Uv.) izdalo je za god. 1925. novi ilustrovani cjenik raznog gospodarskog povrtnog i cvjetnog sjemenja, zatim vrtl. potrebština i t. d. — Cjenik je ukrašen obilnim, lijepim slikama, a cijene su umjerene.

Razno.

Staklenik sa hortenzijama. U ovom broju donosimo najnoviju snimku jednog staklenika sa vanredno lijepim hortenzijama vrtlarstva „JANKOMIR" d. d. Zagreb-Stenjevec.

Veliki sajam i izložba u Vršcu. — Vršački Zbor, uz pripomoć Ministarstva Poljoprivrede i Voda i sudjelovanje drugih privrednih i kulturnih ustanova, raznih saveza, zadruga i zajednica, odlučio je, da u Vršcu priredi ove jeseni od 11. do 22. oktobra (listopada) veliku poljoprivrednu izložbu i sajam svih industrijskih, zanatskih, zemljoradničkih i ratarskih proizvoda;

Najukusnije
uređivanje grobova
kroz čitavu godinu savjesno obavlja
vrtlarstvo Majcen, Zagreb, Mirogoj

Gradinar
sa ženom, koji dobro razume rad oko vinograda i druge poslove, traži se u stalno nameštenje u mali vinograd kod Beograda. — Dr. Topalović, advokat, Beograd, Bokeljska ulica 4. 555

Emdenske guščice
Peking patkice, Plymouth Rocks piliće, zatim Angora i Belgijske orijaške kuniće nuđa na prodaju za mjesec srpanj (juli) te prima narudžbe već sada: OTTO WÜRZBURGER, — Ferdinandovac. 755

Još danas!
nastojati ću na svaki način, da namirim, a ujedno i obnovim pretplatu za „Uzorni Vrtlar", jer bez njega nema napretka!!!

SULIKOLL
najbolje sredstvo proti oidiuma na vinovoj lozi i ostalih medljika
ARSOKOLL
najbolje sredstvo za uništavanje gusjenica, repne pipe i svih štetnika, koji žderu zelene biljne dijelove.
Leopold Mautner
Zagreb - Preradovićeva ulica 8
556

sajam sirovina, sajam stoke, specijalnu izložbu vina i kongres svih vinara i vinogradara naše kraljevine, na kojoj mogu učestvovati svi uopće. Vršački Zbor za održavanje sajma i izložbe podiže velike i moderne paviljone. Za ovu veliku izložbu i sajam već sada postoji veliko interesovanje, te se s toga naročito skreće pažnja onima, koji žele izlagati, da se što ranije pobrinu za mjesta, kako bi došli do boljeg mjesta. Sva uputstva daje besplatno Vršački Zbor, Vršac.

„MOJMIR", registrovana kreditna in stavbna zadruga u Mariboru otvorila je početkom svibnja besplatnu izložbu građevnih nacrta, vrtnih kuća, uzoraka građevnog materijala i slič. za vrtlarstvo. Ova zadruga propagira gradnju malih vrtnih kuća, uzgajajuć u svojih zadrugara ljubav k rodnoj grudi te obradbi iste na vrtlarski način. Na jesen kani rečena zadruga urediti jednaku izložbu većeg opsega.

U **Londonu** osnovalo se društvo, čiji članovi obvezuju se, da će po jedan omot cvjetnog sjemena zasijati uz državne ceste.

U pažnju domaćim slikarskim umjetnicima! U Subotici će se u vremenu od 22.—31. augusta ove god. održati veliki vašar, sa poljoprivrednom industrijsko-zanatlijskom izložbom. Karakter vašara, izložbe će biti poljoprivredni, industrijski, zanatski, trgovački i domaće industrije. Priređivači izložbe žele naročitim prigodnim plakatima objaviti izložbu, stoga raspisuju natječaj za nacrt plakata. Nacrti se u zatvorenom kovertu pod oznakom imaju do 20. maja ove god. podnijeti Savezu Industrijalaca u Subotici.

Prva nagrada	Dinara 6.000·—
Druga nagrada	Dinara 3.000·—
Treća nagrada	Dinara 2.000·—

Svaki otkupljen nacrt će se naplatiti sa 1000 Dinara. Svaki otkupljen nacrt ima pravo uprava izložbe dati umnožiti.

Glavni i odgovorni urednik: **STJEPAN PIRNAT.**
Vlasnik i izdavač: **VLADIMIR HORVAT I DR.**
Tisak **M. ŠEK**, Zagreb, Strossmayerova ulica broj 6.

Gospodarske knjige!

Broz K.: „Pčelarstvo"	D. 8·50
Bastiat: „Blagoglasnost u nar. gosp." (432 str.) . .	„ 23·—
Bek V.: „Kokoši" (sa sl.)	„ 5·50
Česar P.: „Uputa u vinogradarstvo"	„ 29·—
Častek: „Gojidba kunića" (sa sl.)	„ 4·50
Drnić M.: „Ribogojstvo" (sa sl.)	„ 8·50
Debeljak: „Seljačke zadruge drugdje i kod nas" .	„ 11·50
Degen i Korn: „Nadam i kolika"	„ 5·50
Filipović dr.: „Mljekarstvo" (sa sl.)	„ 31·—
Grujić: „Racionalno gajenje svinja" (ćirilica) (sa sl.)	„ 21·—
Jagić: „Živinski liječnik" (sa sl.)	„ 37·—
Kumičić: „Nova zagrebačka kuharica"	„ 83·—
Krištof dr.: „Vrbanac, metiljavost, ikričavost" sa. sl.)	D. 5·50
Knopff, Stenger & Rotter: „Erfurter illustr. Kultur-Anweissung" (sa sl.)	„ 70·—
Mandekić dr.: „Čilska salitra" (sa sl.)	„ 5·50
Mandekić dr.: „Gnojidba livada" (sa sl.)	„ 12·50
Mandekić dr.: „Umjetna gnojiva" (sa sl.)	„ 20·75
Mandekić dr.: „Uzgoj žitarica" (sa sl.)	„ 26·—
Mandekić dr.: „O krumpiru"	„ 20·50
Morović: „Peronospora i oidium"	„ 3·50
Muačević dr.: „Šećerna repa" (ćiril.) sa sl.	„ 12·50
Prohaska dr.: „Govedarstvo I." (pasmine i uzgoj goveda) (51 sl.)	„ 56·—
Prohaska dr.: „Govedarstvo II." krmiva, hranidba goveda) (12 slika)	„ 48·—
Popović: „O kukuruzu" (sa sl.)	„ 15·50
Pozajić: „Tri gospodarske nevolje svinjogojaca" .	„ 5·25
Pirnat prof.: „Povrćarstvo" (sa sl.). Za pretplatnike „Uzornog Vrtlara" Din. 15·50, inače	„ 20.50
Pirnat prof.: „Poljoprivreda" (sa sl.)	„ 20·50
Pirnat prof.: „Cvijeće u sobi"	(u štampi)
Radić prof.: „Vino od trsa do trošidbe"	„ 51·—
Radić prof.: „Vinogradarstvo i pivničarstvo" (110 sl.)	„ 26·—
Steinhausz: „Slinavka i šap. Svinjska kuga" . . .	„ 3·50
Vouk dr.: „Mali gljivar"	D. 10·50
Wittmann: „Pučko pčelarenje" (sa sl.)	„ 15·50
Wittmann: „Pčelarenje" (sa sl.)	„ 20·50
Zupanc: „Konzerviranje voća i povrća" (sa sl.) . .	„ 16·50
„Gospodarski kalendar" za god. 1925. (sa sl.) . .	„ 11·—
„Uzorni Vrtlar" god. 1923. (tvrdo vez.) sa zlatotiskom	„ 37·—
„Uzorni Vrtlar" god. 1924. (tvrdo vez.) sa zlatotiskom	„ 43·—
Korice za uvez „Uzornog Vrtlara" za g. 1923. i 1924. sa zlatotiskom, svako godište	„ 12·50
Razglednice peradi (63 komada raznih pasmina) .	„ 85·—
Razglednice kunića (21 komad raznih pasmina) . .	„ 40·—

Ovim cijenama je priračunata i poštarina. Novac molimo slati unaprijed. Pouzećem i preporučeno šaljemo također, nu kod toga valja računati i na posebne poštanske pristojbe.

Narudžbe šalju se na

„Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pretinac 201

SPECIJALNO UZGAJALIŠTE

Ciklama i Chrisanthema

najznamen. svjetskih tvrtki.

Primula obconica.
Hamburger rosa (2 puta pikirano).
Begonia semperfl., cvatuće, u vrstama.
Fuchsia gurmate (bijele i modre).
Petunia superbisima.
Salvia v. Zürich.
Begonia hybr. u bojama, cvatuće.
Gloxinia u bojama, cvatuće.

Pismeno zahtjevajte cijene!

Trgovačko vrtlarstvo
LJUB. JOVANOVIĆ
ZAGREB, Petrova ulica 5

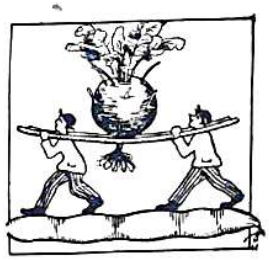

Ne sijte

povrća!

dok se ne upoznate knjigom prof. PIRNATA:

„Povrćarstvo"

kojoj je cijena zajedno s poštarinom (za pretplatnike) samo Dinara 15·50, pouzećem Dinara 20·—. Narudžbe i novac šalje se na: „UZORNI VRTLAR" Zagreb I., Poštanski pretinac 201.

Svježa jaja

od čistokrvnih Plymouth Rocks kokoši za nasad prodaje: Z. Gogolja, Zagreb, Vlaška ulica broj 94. 741

Vrtlara

vježbenika, solidnog, koji eventualno znade i šoferati ili bi htio naučiti — prima: Uprava vrtlarstva Dubrava Marof, pošta Sesvete kraj Zagreba. 753

Višekratnim oglašivanjem polučuje se siguran uspjeh!

Vrtlari i privatnici! Nudjam prvorazredne veleevjetne

„Chabaud" klinčace. 744

(karamfilje), 2 puta pikirane, odgovarajuće posvema amerikanskim klinčacima, poznate raskošne divote. — Zaliha oko 10.000 komada! Najbolja roba za rezanje kroz ljeto do kasne jesenl. 100 komada Din. 75·—, komad Din. 1·50·—. Kod većih narudžba 10% popusta. — Primula obconica grandiflora — 2 puta pikirane, od konca maja gotove za usaditi, 100 komada 300—400 Dinara.

Jozef Krejči, vrtlar, Slovenske Konjice

Hrvatska učiteljska štedna i predujmovna zadruga
Kukovićeva ulica 34. - u Zagrebu - Osnovana godine 1889

Prima uloške

i podijeljuje vjeresiju uz najpovoljnije uvjete

710

Ručna sijalica

„Erntereich" (njem. patent), veoma praktična sprava, kojom se polučuje znatna prištedinja kod sjetve, te obilan i lijep plod. Sprava se sastoji iz mjedi. Providjena je pomicajućim otvorom, za sve veličine zrna, te se uz cijenu od Din. 20·— (ako se novac pošalje unaprijed) može naručiti od uprave „UZORNI VRTLAR" Zagreb I., poštanski pretinac broj 201. Pouzećem ili preporučeno stoji još 2—5 Dinara više

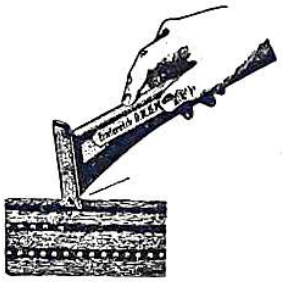

3 čistokrvna

Plymouth Rocks pijetla prošlogodišnjeg legla za rasplod prodaje: Z. Gogolja, Zagreb, Vlaška ulica 94. Za upite molim priložiti Din. 1·— za povratno pismo. 742

Absolvent pomologije

traži samostalno mjesto na ovećem posjedu ili poduzeću. Posjedujem višegod. praksu voćarske i vinogradarske kulture kao i potpuno vrtlarstvo. Cij. upit molim na upravu pod brojem 735

Jaja za nasad

crnih čistokrvnih Langshan kokoši nenadkriljive i jedine zimske nosilice prodaje: Ž. Radojčević, Glina. 733

PELARGONIUM

peltatum (penjačice) cvatuće, za balkone i prozore, u vrstama 10 kom. 60·— Din., iz malih lonaca 100 kom. 300·— Din. - Pelargonium zonale (uspravne), cvatuće u lijepim vrstama, 10 kom. 70·— Din., iz malih lonaca 100 komada 400·— Dinara.

Fuchsije i Chrysantheme

u svim vrstama. Nadalje za vrtnu sadnju, ljetno cvijeće: **Salvije, Petunije, Begonije, Verbene, Agarantum, Lobelije, Phlox, Ipomea i Astre**, komad po 2—4 Dinara.

RUŽE, visoke,

1-godišnje, kom. 20·— Din. nuđa i razašilje pouzećem

EDUARD PEČINA

umjetno-trgovačka vrtlarija

Zagreb, Tratinska 63c

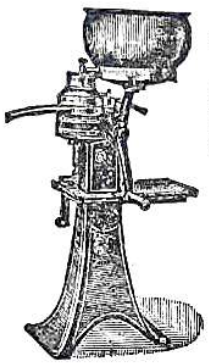

Alfa Separator d. d.

(A. Penić)

Generalno zastupstvo za kraljevinu S. H. S.:

Zagreb Gundulićeva ulica broj 63

Telefon br. 24-13. Brzojavi: Aleksa Zagreb

*

Najveće skladište Alfa laval separatora, hladionika, Alfa kanta, strojeva za maslac, te svih vrsti mljekarskih potrepština, kao i Alfa brzoparnih kotlova. Samoprodaja glasovite marke:

Dr. MORITZ BLUMENTHAL

Sirila, boja za maslac i sir na veliko i na malo

*

Tražite prospekte!

547

Kuniće:

belgijski gorostas, samac 18 mjes. star, premiran, importiran, te mlade pasmine: Hermelin, Cinschilla, belgijski, francuski, „Widder", Angora, Alaska, Srebrnjake i t. d. prodaje: Herman Pošinger, Kamnica 35 pri Mariboru. 738

Talijanske kokoši

i pijetla velikih uvora i perja, te dobrog glasa (pjevača) kupuje Ivan Maras, komanda mesta, Gospić. 734

Kuniće

čistokrvne pasmine, mlade, 2 mjeseca stare: Modre bečke, francuske srebrnjake, Black a tan, Alaska, nuda Strok. klub za vzgojo domačih zajcev — Kamnica pri Mariboru. Cijene šaljemo na zahtjev. 752

Cvjetni lonci!

Prva Jugoslavenska keramička tvornica J. Kopecky, Daruvar, nuđa sve vrsti cvjetnih lonaca uz umjerene cijene. Zahtjevajte od tvrtke cjenik! 750

Voćke

jabuke
kruške
trešnje
šljive
ringlo
višnje
breskve
kajsije
vinova loza

JANKOMIR D. D.

Stenjevac

Zahtjevajte cjenik!

Tražim mjesto

vrtlara, pčelara ili peradara. Potpuno sam versiran u svemu, ldem i u provinciju, po mogućnosti na vlastelinstvo. Cijenjene upite na upravu lista pod brojem 751

Ukusna izradba modernih

Nadgrobnih vijenaca

bouqueta i raznih arangementa. Trgovina svježeg cvijeća sa talijanske riviere

T. Svoboda

Zagreb

Frankopanska ulica 2-b

Telefon 10—27

Za vrtlarstvo

tražim vještog muškarca ili žensku, koji(-a) se razumije također u klijalište. Uzimam također i oženjene, ako se muž razumije nešto u tesarski ili stolarski obrt. Potpuna obskrba u kući, nastup odmah ili po dogovoru. — Ponude, svjedodžbe i plaćevne zahtjeve molim na: Anton Cvenkel, St. Peter, Savinjska dolina. 740

Perad i jaja!

Nudam od svih vrsti čistokrvnih pasmina peradi jaja kao i mladu perad, osobito: Peking patke, te Emdenske guske.

OTO WÜRZBURGER

Ferdinandovac. 745

Vrtlarski noževi

raznog modela, pravi engleski, čelični fabrikat, firme

W. SAYNOR, Sheffield (England)

mogu se dobiti na veliko i malo u trgovini semenja

Tima Vladisavljević - Beograd

Bosanska ulica 30 Bosanska ulica 30

Amerikanske karanfile!

(klinčace, Edelnelken) okorjenjene biljčice u krasnim vrstama i novostima — otprema

Borgsdorfer Spezialgärtnerei

Curt Moll * Stadtbüro Berlin * Friedrichstrasse 12

Pokućtvo za vrtove

(i paviljone) proizvada

„ZMAJ" D. D.

ZAGREB

Petrinjska ulica broj 3

SJEMENJE

gospodarsko, povrtno i cvjetno
u najboljim i posve klijavim vrstama.

Voćke

za presađivanje, visoka i piramidna stabla, kao i sve potrebne vrtlarske sprave i potrepštine uz najpovoljnije cijene dobavlja

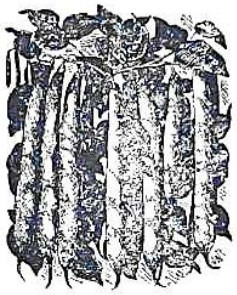

B. TEPLY

TRGOVINA SJEMENJA

ZAGREB - Jelačićev trg broj 6

Telefon broj 14-91 Brzojavi: „SEME"

CJENIK upravo izašao, pa se svakom na zahtjev šalje - badava i franko.

JUGOSLAVENSKO

HOENTSCH D.D.

BROD n|S.

Zastupstva: Beograd, Novi Sad, Osijek, Vinkovci, Maribor, Sarajevo, Split.

Podružnice:

Zagreb - Boškovićeva ulica 12

Beograd - Balkanska ulica 18

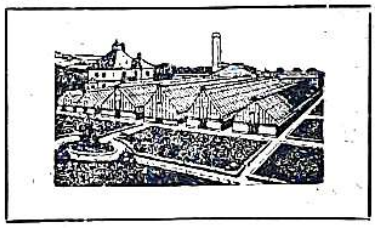

Specijalni proizvodi:

Staklenici
Cvetnjaci
Loženja
Kotlovi

vlastitog sistema.

Vrtlarske kante za polijevanje
Klijališna korita i prozori
Pokrovi za osjenjivanje
Sredstva za zaštitu bilja

523

Japanski ljiljani (Import)

						100 komada Holand. Guldena
Lilium longiflorum formosum	20—22	cm.	obod	Cijena		27·—
„ „ „	17—20	„	„	„		22·—
„ „ gigantheum	20—22	„	„	„		30·—
„ „ „	17—20	„	„	„		25·—
„ Auratum	20—25	„	„	„		35·—
„ „	20—22	„	„	„		28·—

Holandijski ljiljani

Lilium lancifolium album .	20—22	cm.	obod	Cijena	40·—
„ „ roseum .	20—22	„	„	„	35·—
„ „ rubrum .	20—22	„	„	„	35·—
„ „ Melpomene	20—22	„	„	„	40·—
„ tigrinum Tigerlilie	12—14	„	„	„	7·—
„ „ splendens	12—14	„	„	„	9·—
„ „ g urmata vrst	12—14	„	„	„	10·—

Begonije

velike 3 do 6 cm u promjeru

Jednostavne u 7 odijeljenih boja	Cijena	3·75
Gurmate u 7 „ „	„	4·75
Crispa u 7 „ „	„	5·—
Cristata u 7 „ „	„	5·—
Marmorata u 7 „ „	„	6·—
Tuberose gurmate (gefüllte)	„	10·—
Arum Cornutum, cvate bez vode i zemlje, vrlo interesantna za trgovine cvijeća, kao šaka veliki gomolji	„	20·—

Otprema u najboljoj kvaliteti

C. H. ELDERING & SONS.

HEEMSTEDE (bei Haarlem), **Holland**

Otprema sa skladišta. Omot uz nabavnu cijenu. Cijene u holandijskoj vrijednosti, Gulden i Cent. Otprema samo za gotovo.

422

Kakva sjetva, takva žetva!

Sve što trebate za vaš vrt!

Sve što trebate za vaš park!

Vrtlarsko velepoduzeće

»Vrt« Džamonja i dr.

društvo s o. j. * Maribor * (Slovenija)

Interurbani telefon 150. Brzojavni naslov: „DŽAMONJA MARIBOR"

Najveći izbor raznovrsnog

cvijeća

i ukrasnog bilja za sobe, salone, restauracije, kavane, parkove i manje vrtove!

Izrađuje planove za klasične, romantistične i mixt parkove, ukrasne manje i veće vrtove i voćnjake, te preuzima potpunu izradu istih

20

velikih staklenih kuća

sa centralnim grijanjem.

Prodaja raznovrsnog

oruđa

za vrtlarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo. — **Umjetni gnoj** i razna sredstva protiv bolesti bilja.

Sjemenje

povrća, cvijeća i gospodarskog bilja sa vlastitih sjemenogojskih plantaža i od najboljih svjetskih proizvađača sjemenja.

raznovrsne plemenite

voćke:

jabuke, kruške, trešnje, kajsije, breskve, orahe, višnje, šljive, mušmule, dunje (kutine) u raznim oblicima: visoko i polustablasto, grmičasto, piramide, U-oblici, palmete, vodoravni i usprav-ni kordoni itd.

Plemenite vinove loze

na amerikanskim podlogama, ribizla, ogrozda, malina i jagoda u najboljim vrstama!

Ne čekajte proljeća! Pišite za koje artikle se zanimate! — Cijene su vrlo umjerene! — Vrtlari i preprodavaoci dobivaju velike popuste!

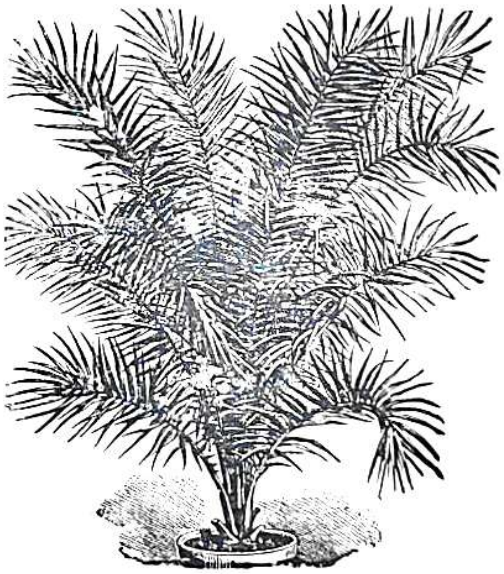

Presade

povrća, cvijeća i šparge

[jedno i dvogodišnje], najboljih vrsta!

Odjeljenje za vrtlarsku

ARHITEKTURU!

Projektiranje parkova, vrtova, javnih nasada i t. d.

Ukrasno

drveće za drvorede,

konifere (četinjače), ukrasno grmlje i trajno cvijeće, (Staude, Perenne, oko 200 sorta raznih Dahlia (Georgina); ovog proljeća ima preko 40.000 niskih ruža u najljepšim sortama. Canna, gladiola, irisa, lovora, aucuba, evonymus, tuba ruža, zumbula, tulipana i t. d., i t. d.

Zahtjevajte ilustrovani, najnoviji

CJENIK

koji je upravo izašao! Obasiže 32 stranice!

Dobit ćete u našem poduzeću!

Tisak M. Šek, Zagreb